

Həyatda elə insanlar olur ki, təkcə özü, ailəsi üçün deyil, bütün cəmiyyət üçün narahatlıq keçirir, başqalarının dərini öz dərdi hesab edir, hamıya kömək etməyə tələsir.Vətəni üçün canından keçməyə hər an hazır olur və öz övladlarını da bu ruhda böyüdüb tərbiyə edir. Laçın rayonu 33 nömrəli tam orta məktəbin coğrafiya və texnologiya müəllimi, Qarabağ müharibəsi iştirakçısı Xanoğlu Sevindik oğlu Qurbanov da məhz belə insanlardandır.

Bir müəllimin həyat tarixçəsi

1954-cü ildə Laçının Qarıqışlaq kəndində, zəhmətseverliyi, mərdliyi, qonaqpərvərliyi ilə tanınan Sevindik kişinin ailəsində bir oğlan uşağı dünyaya göz açdı. Zəngin dünyagörüşünə, böyük həyat təcrübəsinə malik Sevindik kişi üçün övladlarını tərbiyəli böyütmək, onlara ali təhsil vermək bütün azularının önündə gəlirdi. Sevimli oğlu Xanoğlu da atasının ümidlərini layiqincə doğrultdu, hələ uşaqlıqdan təsərrüfat işlərində atasının ən yaxın köməkçisi olmasına baxmayaraq, dərslərini də yaxşı oxuyur, sinifdən sinfə əlaçı şagird kimi keçirdi. Məktəbdə onun nümunəvi davranışı, özünü böyüklər kimi ciddi, ağıllı aparması, tapşırılan həc bir işdən boyun qaçırmaması, bəzən müəllimlərin əvəzinə öz həmyaşıdlarına dərs keçməsi, özündən kiçiklərə faydalı tövsiyələr verməsi ona böyük nüfuz qazandırmışdı.

Tariximizə böyük maraq göstərən Xanoğlu fərqləndirən əsas cəhətlərdən biri də, bitib-tükənməyən oxuyub-öyrənmək həvəsi idi. Dünya xəritəsini əzbər bilir, ölkə payaxtlarının hamısının adını bilirdi. Tarixi olayları, ölkəmizdə yaxın və uzaq keçmişdə baş verənləri oxuyub öyrəndikcə, dünya görmüş ağsaqqalardan əsrin əvvəllərində erməni daşnaklarının xalqımızın başına gətirdiyi faciələri eşitdikcə qəlbi nifrət və intiqam hissi ilə coşurdu. Xanoğlu Vətəni dərin məhəbbətlə sevirdi və onu hər an qorumağa hazır idi. Məktəbi qurtarandan sonra direktor onu heç yerə buraxmadı, bacarıq və qabiliyyətini nəzərə alıb özünə təsərrüfat işləri üzrə müavin təyin etdi. Tezliklə öz seçimində yanılmadığını anladı . Çünki, Xanoğlu uşaqlıqdan ona tapşırılan işləri can-başla görməyə alışmışdı.

Bir il sonra bu cəsur gəncin əsgərlik vaxtı gəlib çatdı. Xanoğlu hərbi xidmətini çəkmək üçün Qazaxıstanın o vaxtkı paytaxtı Alma-ata şəhərinə yola düşdü.

1973-75-ci illərdə

hərbi xidmət müddətində cəsarəti, qoçaqlığı sayəsində bütün hərbi hissənin hörmət və sevgisini qazandı. Belə ki, sidətləli alovlar içində yanan tikilidəki hərbi təyyarəçini hec kim qortarmaqla cəsarət etmədiyi halda, həyatını risqə ataraq alovun üstünə gedib onu xilas etmişdi. Həmçinin, çayda batan iki gənc qızın həyatını da qurtarmqla nüfuzunu bir qədər də yüksəltmişdi. Bu qoçaqlıqlarına görə hərbi hissənin rəhbərliyi tərəfindən təltif olunmuşdu. Xanoğlu hərbi xidmətə yeni gələn həmyerlilərinə də qol -qanad gərir, onlara öz məsləhətləri və köməyi ilə dəstək olurdu.

Hərbi xidmət müddətini başa vuran gənc öz doğma vətəninə qayıdıb əvvəlki vəzifəsində çalışmağa davam etdirdi. Bir müddət sonra paytaxta yola düşdü və Bakı ticarət texnikumunu bitirib yenidən çox sevdiyi yurduna geri döndü. Bir müddət əvvəlki işində çalışandan sonra təhsilini davam etdirmək üçün yenidən Bakıya döndü. Bır neçə il sonra Qəmə Quliyeva adlı gözəl göyçək bir xanım ilə ailə qurdu. Hər kəsə nüminə olan cütlük Vətən üçün layiqli övladlar böyüdü tərbiyə etdi. Bu illər ərzində Xanoğlu müəllim kəndin ictimai -sosial həyatında fəal iştirak etdi, idman sahəsində də bir sıra uğurlar qazandı. Lakin qonsu Ermənistanda baş verən hadisələri diqqətlə izləyən Xanoğlu dərk edirdi ki, qarşıda onları ağır və fəlakətli günlər gözləyir.

O, ermənilərin nə qədər hiyləgər, məkrli, namərd xislətini yaxşı bilir və Azərbaycan torpaqlarında, o cümlədən Laçında çoxdan gözləri olduğunu başa düşürdü. Bakıda cərəyan edən hadisələr, mitinqlər, hakimiyyət uğrunda aparılan oyunlar isə bu təhlükəni qaçılmaz edirdi. Azərbaycanın sərhəd rayonlarında ov tufənlərinin yığılaraq insanların müdafiəsiz buraxılması böyük bir xəyanət oyununun başlanğıcı idi. Havadarları olan rusların köməyi ilə kəndlərə hücum edən, dinc əhalini bombardaman edən düşmən qarşısında əliyalın qalmağa yol vermək olmazdı. Buna görə də sovet ordusu Azərbaycandan çıxdığı ərəfədə Xanoğlu və 48 nəfər Qarıqışlaq

sakini rus ordusunun hərbi arsenalını əldə etmək üçün Arif Paşayev və Tahir Süleymanovun rəhbərliyi ilə heç bir itki vermədən uğurlu əməliyyat həyata keçirdi. Ələ keçirilən silah və texnika sonradan kəndlərin müdafiə olunmasında böyük rol oynadı. 14 BTR, pulemyotlar, avtomat və mərmilər döyüş zamanı laçınlı igidlərin düşməne göz dağı verməsilə nəticələndi. Xanoğlu canlı əfsanə, Azərbaycanın ilk milli, 812

saylı özünümüdafiə batalyonunun komandiri Arif Paşayevin dəstəsində döyüşürdü.

1992-ci il xalqımızın tarixinə ən ağır, müdhiş bir il kimi daxil oldu. Dağlar qoynunda yerləşərək öz gözəlliyi ilə aləmə meydan oxuyan, hər daşında bir sirr yatan Laçın düşməne təslim edildi. Laçın da Şuşa kimi mühüm hərbi-strateji əhəmiyyətə malik idi. Şuşanın işğalı günü Laçında güclü top və raket atəşinə məruz qalmışdı. Xəyanət və xəyanətə bərabər məsuliyyətsizlik Dağlıq Qarabağın, bütünlükdə isə Azərbaycanın gələcək taleyi üçün mühüm əhəmiyyətə malik olan vüqarlı Laçını, onun 128 kəndini düşməne təslim etdi.

Bu xəyanət nəticəsində

təbii səngərlərlə əhatə olunmuş Laçın odlara qalanaraq tamamilə dağıdıldı. Sərvəti talan olunaraq Ermənistanə daşındı, mədəniyyət ocaqlarımız, tarixi-memarlıq abidələrimiz dağıdıldı. Şuşa və Laçın həmin günlər yalnız taleyin ümidinə qalmışdı.

O dəhşətli günlərdə minlərlə baş mal-qara aparıldı, ən başlıcası isə laçınlılar doğma obalarından perik düşərək respublikamızın bölgələrinə səpələndilər. Həmin vaxt cərəyan edən dəhşətli hadisələri qəhrəmanımızın öz dilindən eşidək.

-Biz rus ordusundan silahlar əldə edəndə bir BTR və avtomatı özümüzə götürdüm. Körpünün ətrafında gənclərlə yığışb növbə çəkirdik. Çünki bilirdik ki, ermənilər

zəifliyi və xəyanət nəticəsində Laçın da Şuşa kimi düşməne təslim edildi.

Mən ailəmlə birgə ayın 20-də Ağdam şəhərinə gəldik. Digər qaçqınlarla bərabər bizi bir müddət Kürqırağı ərazidə yerləşdirdilər. Uzun əziyyət və məşəqqətlərdən sonra Bakıya gəlib çıxdıq. Bizi digər laçınlı köçkünlər kimi Rizvan Teymurov -30 ünvanındakı yataqxanada yerləşdirdilər. İstəmirəm bu illər ərzində çəkdiyimiz əziyyətlərdən, bizi qəhr edən, hər gün öldürüb dirildən Laçın həsrətindən danışım. Biz evimizdən birçə canımızı götürüb çıxmışdıq. Yatmağa yorğan- döşəyimiz, əyin başımız belə yox idi. Sonradan lazım olan hər şeylə təmin edildik. Bu gün həttə baxmağa televizorumuz belə var. Zamanla hər şey yoluna düşdü, amma qəlbimizdəki Laçın yarası köz tutmadı. Lakin mən inanıram ki, nəinki Laçını gec-tez Zəngəzuru belə qaytaracaq, öz doğma torpaqlarımıza geri dö-nəcəyik.

Biz bura gələndən sonra

5 nəfər-Nurəddin Məmmədov, Vəqif Cəbrayilov, Nazim Kərimov, Şəfiqə İbrahimova İldırım Qurbanov, Qabil Səriyev və mən əl-ələ verib məktəbimizi yenidən qurduq. Bu illər ərzində paytaxtda ana dilimizin yenidən öz həqiqi yerini tutması üçün fəal təbliğat apardıq. Axı Vətəni sevmək ana dilini sevməkdən başlayır. O vaxt Bakıda gənclərin çoxu rus dilində danışır, məktəblərin də əksəriyyəti rus dilində təhsil verirdi. Mən fəxr edirəm ki, son 23 ildə yüzlərlə savadlı, vətənpərvər, ana dilini sevən və qoruyan gənclər yetişdirmişik. Bizim kollektiv mehriban, səmimi bir ailəni xatırladır.

Direktorumuz, şair-publisist Nürəddin Məmmədov başda olmaqla, biz bütün çətinliklərin öhdəsindən birlikdə gəlirik. Direktorumuz mənim heç bir xahişimi indiyə qədər geri çevirməyib. Biz ağır günlərin dostu yuq, mən onu komandiri olmuşam. Onun həkim qardaşı Fəxrəddin Məmmədov hər zaman qospitalda əsgərlərə vıdanla, təmənnaşiz xidmət göstərüb. Yüzlərlə əsgərə şəfa verib, sağaldıb ayağa qaldırıb. İndi təqaüddə olsa da yenə də köməyini heç kimdən əsirgəmir. Onların ataları Məmmədov Əliş məktəbimizdə dərs hissə müdiri olub.

Bu nəsil bizə vətənpərvər, namuslu-viddanlı cəsur olmağı öyrədib

Biz də öz övladlarımıza-nəvələrimizə bunları öyrədirik. 5 oğlum hərbi xitmətini başa vurub Vətənə borclarını ləyaqətlə ödəyiblər. Böyük oğlum Əlizamin coğrafiya, Qafur isə tarix müəllimidir. Ruhid hərbi xidməti zamanı zədə alıb. Başında sis yaranmışdı. Türkiyədən mütəxəssis dövlət edib onu əməliyyat etdirdik. Türk həkim oğlumu ölümdən qurtardı. Həttə bu yaşımda mən də, övladlarım da torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsində son qanımıza qədər vuruşmağa hazırıq. Mən nəvəm doğulanda Milli qəhrəman Mubariz İbrahimovun şərəfinə onun adını uşağa qoydum ki, bu yurdda yeni-yeni Mubarizlər yetişsin. ”

Bu arada direktor Nurəddin müəllim söhbətə qoşularaq öz dostu haqqında ürək sözlərini soylədi:

”Xanoğlu müəllimi ilk gündən xeyirxah, cəsarətli, zəhmətdən qorxmayan, dost üçün canından keçən bir insan kimi tanımışam. Hər kəsə əl tutmaq, kömək etmək onun təbiətindədir. Bir neçə il əvvəl Pırşağı çimərliyində bir uşağı batmaqdan xilləs etmişdi. İçkili şəkildə siya girən ata övladının boğulmaqda olduğunu, kömək çağırıldığını belə hiss etməmişdi. Uşağı sudan çıxarandan sonra həmin kişinin dərşini də möhkəmcə vermişdi.”

Xanoğlu müəllimin bu gün də bir ağsaqqal kimi gənclərə deməyə sözü az deyil.

- Türkiyənin böyük öndəri Mustafa Kamal Atatürk deyib ki, bir yurdun ən dəyərli varlığı milli birlikdir. Milli birlik əldə etmək üçün mənəviyyatın yüksək olması , dönməz əqidə, milli kimlik, qətiyyət, mərdlik və kişilik lazımdır. Bunlar bizim millətdə var. Onları birləşdirib qətiyyətlə çıxış etmək və düşməne qalib gəlmək lazımdır. Gənclərimizə üzümü tutub demək istəyirəm ki, milli adət-ənənələrimizə sadiq olun, əsrlər boyu formalaşan dəyərlərimizi göz bəbəyiniz kimi qoruyun və yaşadin. Buna əməl etsəniz, Azərbacanımız bundan sonra da min illər yaşayacaq.

Hüsnüyyə Əlizadə